

KERNPUNTENNOTITIE**De belangrijkste aandachtspunten bij de fusie van de Algemene Inspectiedienst (AID), de Plantenziektenkundige Dienst (PD) en de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)***- Van krimp naar kracht*

We hebben een taak gekregen vanuit de politiek: we moeten ons vakgebied vernieuwen – en dat moeten we doen met minder geld en minder mensen. We willen daarom kijken naar de kracht van de samenwerking. Naar de meerwaarde. De belangrijkste doelstelling is dat wij een nieuwe organisatie neerzetten, die de krachten van de drie bestaande partijen bundelt. Die over de volle breedte van ons werkgebied, 'van grond tot mond', de veiligheid van voedsel, producten en de gezondheid van dieren bewaakt.

- Voor consumenten

Burgers kunnen ervan op aan dat we de veiligheid van producten waarborgen. Dat doen we door zo verstandig mogelijk de risico's te managen (door toezicht te houden op risicovolle producten en productie). En duidelijk over die risico's te communiceren. Met een heldere en continue communicatie winnen we vertrouwen. We blijven in gesprek met de diverse belangengroepen: Dierenbescherming, Consumentenbond, Natuur en Milieu en NGO's zitten aan tafel. Zij verlangen een echte autoriteit, die hard optreedt als het moet en zacht als het kan, zonder dat de verantwoordelijkheid daarvoor wordt overgenomen van het bedrijfsleven. Die autoriteit zijn we. Zeker met de opsporingsinstrumenten van de Algemene Inspectiedienst in huis. De consument weet: als het nodig is, doen ze er wat aan.

- Voor het bedrijfsleven

De nieuwe organisatie wordt in totaal een stuk kleiner en transparanter. De basis voor de aanpak ligt bij samenhangende doelgroepen en ketens. Het grootste winstpunt is dat bedrijven voortaan minder vaak worden bezocht en te maken hebben met slechts één loket. We bieden geïntegreerde bedrijfsinspecties en een backoffice met experts. Op deze manier handhaven we het niveau van de dienstverlening en tegelijkertijd besparen we kosten. Daardoor kunnen we de tarieven zo laag mogelijk houden. De nieuwe Autoriteit biedt meer kwaliteit met minder capaciteit. Slimme elektronische informatiewinning en integratie van front- en backoffices en ICT voorkomen dat 'groot' straks gelijk staat aan 'bureaucratisch'. Op beschermde sites van de dienst kunnen bedrijven straks ook hun eigen digitale dossiers inzien. In de nieuwe dienst werken we bovendien met accountmanagers; bedrijven weten altijd wie ze kunnen aanspreken. Op elk niveau is er interactie. En we maken zoveel mogelijk inspectieresultaten openbaar voor onze doelgroepen. Want transparantie is niet alleen prettig voor de bedrijven, maar leidt ook tot betere naleving van de regels.

- Zacht waar het kan, hard als het moet

De nieuwe Autoriteit werkt vanuit moderne 'bonus-malus'-principes: we gaan uit van vertrouwen, tenzij bedrijven dat niet waarmaken. Dan treden we stevig op. Dit principe vraagt om een heel nieuwe manier van organiseren. Risicoprofielen maken, effectieve interventie- en nalevingstrategieën bedenken en vervolgens handhaven – en dit alles helder communiceren. De integratie van de drie diensten geeft zo invulling aan een moderne manier van toezicht: niet administratief afvinken, maar risicogebaseerd werken. Als we dat doen, kunnen we toezicht houden met nieuwe methoden en toch de doelstellingen bereiken die we nastreven. Niet alle inspecties voeren we zelf uit. We houden meer *toezicht op het toezicht*, laten we het tweedelijns toezicht noemen. En dat kan nu eenmaal

met minder mensen en minder overhead. Het eerstelijns toezicht laten we in groeiende mate over aan andere inspectie- en keuringsdiensten.

De mensen in dit land willen veilig voedsel en veilige waren. Wij bouwen nu de organisatie die daar borg voor staat. Een dienst die de verantwoordelijkheid deelt met bedrijven en burgers. Die niet overal controleert omdat het nu eenmaal moet, maar vertrouwen geeft waar het verdiend wordt en ingrijpt waar het nodig is.

- *Nederland als poort van Europa*

Jaarlijks komen miljoenen tonnen consumentenproducten, levensmiddelen en grondstoffen uit alle uithoeken van de wereld via ons land de EU binnen. Elk jaar wordt die stroom groter; in 2007 tien miljoen ton. Door de liberalisering van de wereldhandel in landbouwproducten en de groeiende instroom van risicoproducten (vooral speelgoed en elektrische apparaten uit het verre oosten) nemen de risico's toe. De belangen op het gebied van voedselveiligheid, plant- en diergezondheid – en daarmee de gezondheid van vele miljoenen burgers – zijn groot. De nieuwe Autoriteit ziet erop toe dat de burgers het vertrouwen kunnen houden in de kwaliteit van de producten, waar die ook vandaan komen.

De nieuwe Autoriteit blijft daarnaast verantwoordelijk voor de afgifte van exportgaranties. We voeren inspecties uit en kennen exportcertificaten toe. We houden bestaande markten open door veterinaire en fytosanitaire garanties af te geven en door vragen van importerende landen te beantwoorden.

- *Universiteiten en wetenschap*

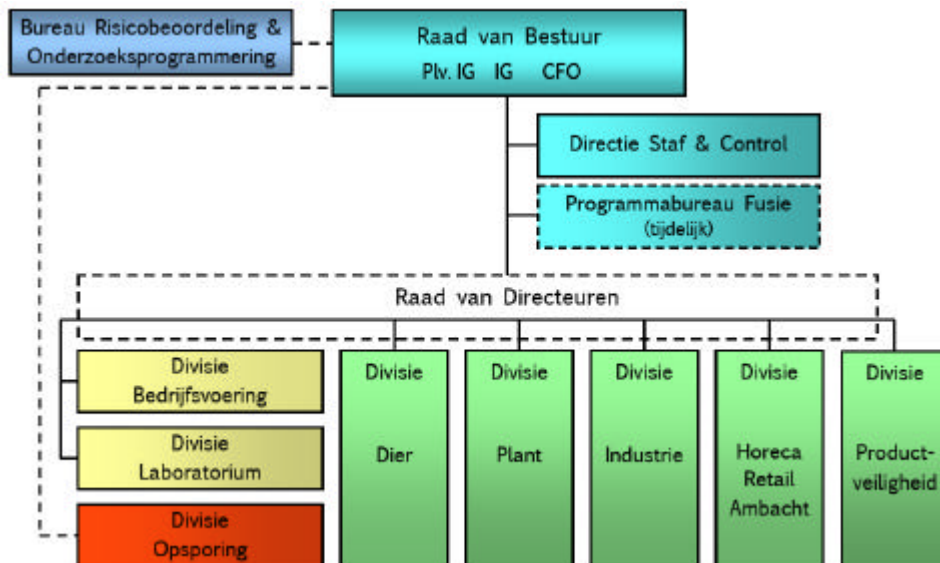
De wetenschap levert de kennisbasis van ons werk. Die kennis krijgen we uit binnen- en buitenland; we onderhouden nauwe banden met de internationale kenniswereld. Door kennis binnen de ketens en diensten in de nieuwe organisatie aan elkaar te koppelen, maken we er beter gebruik van; er ontstaat een kruisbestuiving van onderzoek, inspectieresultaten en risico's over de volle breedte van de dienst. We streven een heldere taakverdeling na tussen de wetenschap en de nieuwe Autoriteit. De uitdaging voor onze laboratoria is om kennis 'van buiten' beter te vertalen naar de toezichtpraktijk. We zijn bijvoorbeeld dé autoriteit op fytosanitair werkterrein en hebben daarmee een sterke positie in het contact met kennisinstellingen op dat gebied.

- *Naamgeving*

Voor de naam van de nieuwe Autoriteit is gekozen voor Voedsel en Waren Autoriteit (VWA). De keuze is gemaakt nadat deze is getoetst bij een aantal stakeholders. De naam VWA dekt in voldoende mate de activiteiten van de fusieorganisatie. Uit onderzoek blijkt dat het imago van de naam en het consumentenvertrouwen in de naam goed is en voldoende bekendheid geniet. Natuurlijk is het jammer om afscheid te moeten nemen van de twee andere gerenomeerde namen als Algemene Inspectiedienst (AID) en Plantenziektenkundige Dienst (PD). De invoering van de naam VWA zal een geleidelijk proces zijn.

- *Organisatie nieuwe Autoriteit*

De nieuwe Autoriteit is een compacte organisatie. Dat betekent één hoofdkantoor in Utrecht, laboratoria in Wageningen, vier servicecentra en een negen kleine steunpunten verspreid over het land: we kunnen spreken van een 'landelijke dekking'. Alle laboratoriumwerkzaamheden zijn samengebracht in één divisie, die horizontaal werkt voor alle toezichtdivisies. Medewerkers in het toezicht en de opsporing werken vanuit regionale servicecentra. De toezichtactiviteiten zijn onderverdeeld in de divisies Dier, Plant, Industrie, Horeca, Retail & Ambacht en Productveiligheid.

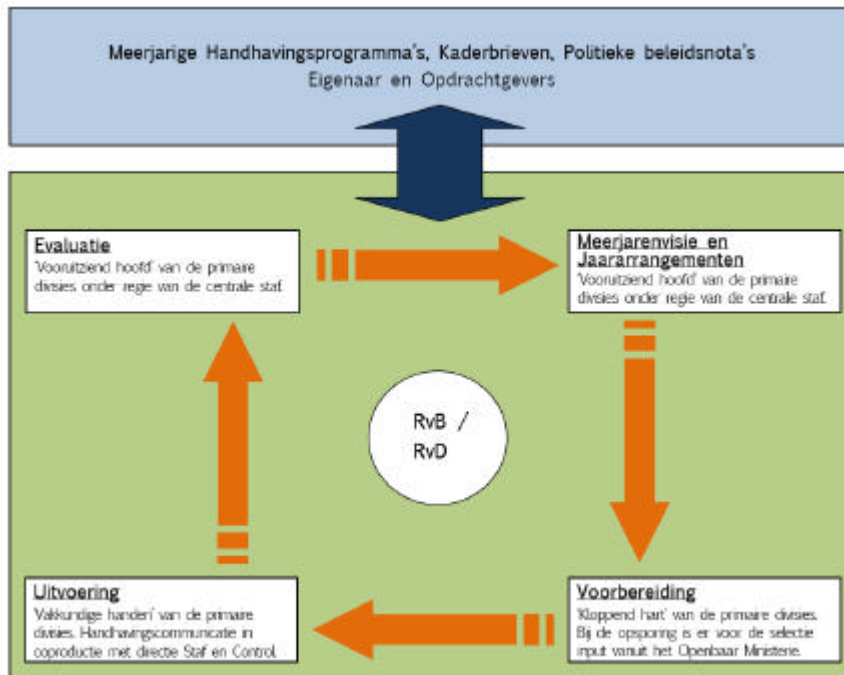
Organisatiestructuur van de nieuwe Autoriteit.

- Politieke achtergrond

De Tweede Kamer heeft in de eerste helft van 2008 verschillende keren gesproken over de kwaliteit van het toezicht op diertransporten en in slachterijen door de VWA. Uit twee onderzoeken die daarop volgen, komt naar voren dat medewerkers van de VWA integer en betrokken hun werk uitvoeren. Maar ook dat de organisatiestructuur van de VWA zeer complex is en dat de informatievoorziening en ICT beter moet. Uit een derde onderzoek, over de voorgenomen fusie tussen de AID, PD en VWA, blijkt dat in de fusieplannen is voldaan aan de belangrijkste randvoorwaarden voor 'goed fuseren'. Met voorrang brengen we de divisie Dier op orde. Om de ontwikkeling van de nieuwe Autoriteit mogelijk te maken en deze daarna succesvol te laten opereren, hebben we een programma ontwikkeld, waarin we flink investeren in flexibiliteit, mobiliteit en ontwikkeling van onze medewerkers. Zodat zij klaar zijn voor de nieuwe organisatie en de eisen die de toekomst aan hen stelt. De motie van de minister van LNV in juli 2008 over de fasering en het tempo van de voorgenomen fusie is aangenomen door de Tweede Kamer. De conclusies en aanbevelingen van bovengenoemde onderzoeken en de standpunten van de ministers van LNV en VWS hebben we verwerkt in het Voorgenomen Kaderbesluit.

- Programmatisch handhaven

Om als nieuwe Autoriteit goed te kunnen presteren, moet intern en extern helder zijn wie waarvoor verantwoordelijk is. Voor handhaving gebruiken we daarvoor de cyclus van programmatisch handhaven. Programmatisch handhaven is een methode om handhavings- en nalevinginstrumenten op een interactieve en planmatige manier zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten. Het proces is cyclisch, democratisch, integraal, transparant en bovenal gezamenlijk. Het stelt de verbinding tussen beleid en uitvoering centraal. Met dit instrument spreken we dezelfde taal en het levert een transparante en breed gedragen strategie op.

Verdeling verantwoordelijkheden programmatisch handhaven

- *Dynamisch organiseren en risico's beheersen*

De fusie wordt dynamisch georganiseerd. Dit wil zeggen dat we gaandeweg de nieuwe organisatie bouwen. In drie tot vier jaar ontwikkelen we nieuwe structuren en werkwijzen en proberen we ze uit. Tijdens deze fase 'blijft de winkel gewoon open'. In 2011 wordt de fusie formeel vastgelegd en vastgesteld in een Organisatiebesluit. We verwachten het productieverlies tot een minimum te kunnen beperken.

Vanzelfsprekend zijn er ook risico's. Het structureel beoordelen, beheersen en bewaken van relevante risico's hebben we verankerd in het proces van de fusie. Daardoor worden de risico's voortdurend in beeld gebracht en actief aangepakt.

- *ICT: beheer, verandering, vernieuwing*

We investeren flink in goede ICT en ICT-voorzieningen. Dat is van levensbelang voor het goed functioneren van de organisatie die we voor ogen hebben en het verbetert onze dienstverlening. De ICT-ontwikkeling speelt zich af op drie terreinen: beheer, verandering en vernieuwing. De nieuwe ICT-organisatie zal veel nadruk moeten leggen op de *going concern* van de drie inspectiediensten. We maken concrete afspraken over wat de I-organisatie levert aan iedere inspectiedienst. En als in 2009 de eerste tijdelijke werkorganisaties (TWO's) verschijnen, ondersteunen we die met adequate ICT-systemen. Daarna geven we de eindsituatie voor de nieuwe Autoriteit vorm.

De totale informatievoorziening verloopt steeds meer digitaal en wordt volledig geïntegreerd in de werkprocessen van de verschillende organisatieonderdelen. We zullen meer pakketsoftware implementeren en gelijksoortige werkprocessen krijgen dezelfde ICT-systemen. Bovendien bieden we één loket, één aanspreekpunt voor bedrijven. Om bedrijven inzicht te geven in de resultaten van de bij hen uitgevoerde inspectie, sluiten we aan bij het *e-inspectieprogramma* van de rijksinspecties. Dit vergroot de transparantie en vergemakkelijkt de samenwerking met andere toezichthouders.

- *Kosten en opbrengsten*

De samenvoeging van de AID, de PD en de VWA tot één nieuwe Autoriteit moet vanaf 2011 een totale besparing opleveren van € 50 miljoen per jaar ten opzichte van 2007. Realistisch is om uit te gaan van een totaalbedrag aan fusiekosten van € 70 miljoen. Die kosten zijn voor rekening van de overheid.

In de eerste drie jaren zal er bovendien sprake zijn van productieverlies, als gevolg van de nieuwe manier van werken. Daarna zal de fusie zichzelf terugverdienen, door efficiëntere werkmethoden en besparingen op mensen en middelen.

Het is mogelijk dat het na verloop van tijd noodzakelijk is om kwaliteitsverbeteringen door te voeren in de dienstverlening van de fusiepartners. In dat geval bekijken we in hoeverre dit invloed heeft op de kostprijs.

- *Tijdsplanning*

Tijdlijn volgens plateauplanning.